

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: *Monika Chvátalová*

Název práce: *Rozhodování žáků v procesu volby učebního oboru jako další vzdělávací cesty*

Vedoucí práce: *doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.*

Oponent/tka: *Mgr. Magdaléna Gorčíková*

Navržené hodnocení: *Velmi dobře*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem práce je hledání odpovědí „na otázky, jaké významy spojují žáci, kteří se (...) rozhodují o svém dalším vzdělání, s učňovským školstvím a co je přiměje, aby si jako svou další vzdělávací cestu zvolili právě učební obor na středním odborném učilišti“, přičemž se autorka“ zaměřila pouze na žáky z dělnických rodin“ (s. 2). V závěru shrnuje: „zjištění ukazují, že učňovské obory jsou těmito žáky vnímány jako výhodná volba z hlediska zprostředkování praktických dovedností (...). Volba učebního oboru pro ně byla racionálním rozhodnutím (...) a nevnímali vnější bariéry, které by jejich rozhodnutí podmiňovaly. Učební obor pro ně představoval prostředek k dosažení jejich představy životního úspěchu“ (s. 40). Cíl je tedy formulován jasně a závěry mu odpovídají. Práce je rozdělena do tří kapitol. 1. Střední odborné vzdělávání s výučním listem v České republice (charakteristika současného učňovského školství v ČR a problémy s nimiž se potýká; 2. Teoretická východiska (stručná charakteristika vybraných teorií reprodukce vzdělanostních nerovností); 3 Výzkumná část (Analýza chápaných rozhovorů s 8 žáky a žákyněmi 9. tříd z dělnických rodin, kteří si vybrali tříletý učňovský obor) . Propojení těchto tří částí je spíše implicitní a není tedy z textu příliš zjevné. Smysl a souvislost prvních dvou kapitol s provedeným výzkumem se vyjeví až v poslední kapitole Shrnutí a diskuse. Autorka podle mého názoru měla alespoň v úvodu vysvětlit strukturu textu a logiku svého výkladu.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka se opírá o relevantní literaturu týkající se reprodukce vzdělanostních nerovností u nás. Rovněž zpracovala řadu informací dostupných na internetu týkajících se problémů českého učňovského školství. Jak jsem se zmínila výše, souvislost této pasáže s provedeným výzkumem není sice příliš zřejmá, na druhé straně kapitola poskytuje solidní východisko dalším studentům, kteří by se chtěli touto problematikou zabývat. V seznamu literatury je sice cca 10 cizojazyčných titulů, ale jde téměř výlučně o převzaté citace a informace z české odborné literatury. Přímé odkazy se vztahují ke třem titulům, v jednom případě však jde o paušální odkaz na práci jako celek (Breen, Goldthorpe). Požadavku využívání cizojazyčné literatury tak práce vyhovuje jen tak tak.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Závěry autorka opírá o v bodě 1 zmíněný kvalitativní výzkum. Prokázala podle mého názoru dobrou formální znalost vedení a analýzy nestrukturovaných rozhovorů, nicméně jak rozhovory, tak jejich

analýza klouzají spíše po povrchu problému, což může ovšem být důsledek obtížného navazování kontaktů s pubescenty, o čemž se autorka zmiňuje.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka své závěry opírá o kvalitativní výzkum a ač si je zjevně vědoma omezené vypovídací schopnosti tohoto typu výzkumu a několikrát v textu zdůrazňuje, že předmětem jejího zájmu jsou významy, jež dotazovaní spojují s jednotlivými problémy a tématy, přece se v poslední kapitole a závěru neubrání některým paušalizujícím konstatování typu: „jaké významy s učňovským školstvím současní mladí lidé spojují“ (s.36), „motivace k volbě učebního soboru byly poměrně silné“ (s.38). V diskusi pouze upozorňuje na fakt, že hovořila výlučně s žáky z Prahy, postrádám však hlubší zamyšlení nad možnostmi a mezemi výpovědní hodnoty rozhovorů s 8 osobami.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Z tohoto hlediska nenalézám v textu žádné pochybení.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát je veden pečlivě, jazyková úroveň je dobrá, žádná formální pochybení jsem nenalezla.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Autorka by měla při obhajobě sdělit, které cizojazyčné práce skutečně četla a měla by prokázat jejich znalost. Navrhuji dále, aby podrobněji vysvětlila, v čem spočívá metoda chápajících rozhovorů.

Celkové hodnocení práce:

Autorka podle mého názoru splnila základní požadavky kladené na bakalářskou práci a proto práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k jisté povrchnosti zpracování zmíněné v bodech 1 a 3 navrhuji práci hodnotit jen jako velmi dobrou.

Datum: 31.5. 2013

Podpis: doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: *Monika Chvátalová*

Název práce: *Rozhodování žáků v procesu volby učebního oboru jako další vzdělávací cesty*

Vedoucí práce: *doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.*

Oponent/tka: *Mgr. Magdaléna Gorčíková*

Navržené hodnocení: *Velmi dobře*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem práce je hledání odpovědí „na otázky, jaké významy spojují žáci, kteří se (...) rozhodují o svém dalším vzdělání, s učňovským školstvím a co je přiměje, aby si jako svou další vzdělávací cestu zvolili právě učební obor na středním odborném učilišti“, přičemž se autorka“ zaměřila pouze na žáky z dělnických rodin“ (s. 2). V závěru shrnuje: „zjištění ukazují, že učňovské obory jsou těmito žáky vnímány jako výhodná volba z hlediska zprostředkování praktických dovedností (...). Volba učebního oboru pro ně byla racionálním rozhodnutím (...) a nevnímali vnější bariéry, které by jejich rozhodnutí podmiňovaly. Učební obor pro ně představoval prostředek k dosažení jejich představy životního úspěchu“ (s. 40). Cíl je tedy formulován jasně a závěry mu odpovídají. Práce je rozdělena do tří kapitol. 1. Střední odborné vzdělávání s výučním listem v České republice (charakteristika současného učňovského školství v ČR a problémy s nimiž se potýká; 2. Teoretická východiska (stručná charakteristika vybraných teorií reprodukce vzdělanostních nerovností); 3 Výzkumná část (Analýza chápaných rozhovorů s 8 žáky a žákyněmi 9. tříd z dělnických rodin, kteří si vybrali tříletý učňovský obor) . Propojení těchto tří částí je spíše implicitní a není tedy z textu příliš zjevné. Smysl a souvislost prvních dvou kapitol s provedeným výzkumem se vyjeví až v poslední kapitole Shrnutí a diskuse. Autorka podle mého názoru měla alespoň v úvodu vysvětlit strukturu textu a logiku svého výkladu.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka se opírá o relevantní literaturu týkající se reprodukce vzdělanostních nerovností u nás. Rovněž zpracovala řadu informací dostupných na internetu týkajících se problémů českého učňovského školství. Jak jsem se zmínila výše, souvislost této pasáže s provedeným výzkumem není sice příliš zřejmá, na druhé straně kapitola poskytuje solidní východisko dalším studentům, kteří by se chtěli touto problematikou zabývat. V seznamu literatury je sice cca 10 cizojazyčných titulů, ale jde téměř výlučně o převzaté citace a informace z české odborné literatury. Přímé odkazy se vztahují ke třem titulům, v jednom případě však jde o paušální odkaz na práci jako celek (Breen, Goldthorpe). Požadavku využívání cizojazyčné literatury tak práce vyhovuje jen tak tak.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Závěry autorka opírá o v bodě 1 zmíněný kvalitativní výzkum. Prokázala podle mého názoru dobrou formální znalost vedení a analýzy nestrukturovaných rozhovorů, nicméně jak rozhovory, tak jejich

analýza klouzají spíše po povrchu problému, což může ovšem být důsledek obtížného navazování kontaktů s pubescenty, o čemž se autorka zmiňuje.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka své závěry opírá o kvalitativní výzkum a ač si je zjevně vědoma omezené vypovídací schopnosti tohoto typu výzkumu a několikrát v textu zdůrazňuje, že předmětem jejího zájmu jsou významy, jež dotazovaní spojují s jednotlivými problémy a tématy, přece se v poslední kapitole a závěru neubrání některým paušalizujícím konstatování typu: „jaké významy s učňovským školstvím současní mladí lidé spojují“ (s.36), „motivace k volbě učebního soboru byly poměrně silné“ (s.38). V diskusi pouze upozorňuje na fakt, že hovořila výlučně s žáky z Prahy, postrádám však hlubší zamyšlení nad možnostmi a mezemi výpovědní hodnoty rozhovorů s 8 osobami.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Z tohoto hlediska nenalézám v textu žádné pochybení.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát je veden pečlivě, jazyková úroveň je dobrá, žádná formální pochybení jsem nenalezla.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Autorka by měla při obhajobě sdělit, které cizojazyčné práce skutečně četla a měla by prokázat jejich znalost. Navrhuji dále, aby podrobněji vysvětlila, v čem spočívá metoda chápajících rozhovorů.

Celkové hodnocení práce:

Autorka podle mého názoru splnila základní požadavky kladené na bakalářskou práci a proto práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k jisté povrchnosti zpracování zmíněné v bodech 1 a 3 navrhuji práci hodnotit jen jako velmi dobrou.

Datum: 31.5. 2013

Podpis: doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.